

Békeharang

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1 ÉN, 15-ÉN.
AMERIKÁBAN AZ ÉVI ELŐFIZETÉSI DIJ PORTÓVAL
2 DOLLÁR.
TIZ PÉLDÁNYT PORTÓMENTESEN KÖLDÖNK.

A PÜSPÖKI METHODISTA
EGYHÁZ KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI DIJ:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 96— K
FÉLÉVRE . . . . . 48— K
EGYES SZÁM ÁRA 4 KORONA.

„A kik rokonaim test szerint.”

Róm. 9:3.

Ezzel a kifejezéssel jelöli Pál apostol a zsidókat. Mekkora szeretetet árul el irányukban ezzel a vallomásával: »Kivánnám, hogy én magam átok legyek, elszakasztva a Krisztustól az én atyámfiaiért, akik rokonaim test szerint.« Nem szégyelli nyíltan és őszintén megvallani, hogy származásánál fogva ő is zsidó. Ábból az antiszemita érzésből és zsidógyűlöletből, mely ma — bizonyára nem minden alapos ok nélkül, de mégis sajnálatos módra — divattá lett, nála nem találunk semmit. Pedig a gyűlölet, ha mindjárt zsidógyűlölet is, nem keresztyén jellemvonás ma sem.

A zsidók elleni gyűlölet nemcsak durva üldözésekben, hanem finom módon is mutatkozott. Olvastam egy németországi nőről, aki ezeket mondotta: »Nem volna-e az, igazán csodaszép gondolat, hogy Jézus nem volt semita, hanem áriai!«

Akár csodaszép, akár szörnyen csúnya a gondolat, az igazság az, hogy Jézus sémita volt. Lehet, hogy ez nem tetszik az antiszemitáknak, de ez az igazságon nem változtat semmit.

Pál apostol, ki mindent a Krisztusnak köszönhetett, kinek élete Krisztus nélkül céltalan és halálosan közönytől lett volna, kinek mindenben minden csak a Krisztus volt egyedül, kész lett volna arra, hogy elszakadjon a Krisztustól, hogy tehát lemondjon igazi életboldogságáról és ezzel szemben átkot vegyen magára, ha ez által megmenthette volna a zsidókat, akik rokonai a test szerint. Micsoda krisztusi vonás ez az apostolban! Meg van-e benned is a szeretetnek ez az önzetlen, önfeláldozásra s mások üdvösségeért, boldogságáért szenvedésre is eltökélt ereje és készsége?

Pálnak a zsidók voltak a test szerinti rokonai. Azok, kik míg kérkedtek azzal, hogy Ábrahám az atyjuk és Mózes a prófétájuk és mesterük, az isteni Mestert, Jézust és minden igaz követőjét, tehát Pál apostolt is, az ördögtől meg-

szállott tévelygőnek, rajongónak és hitehagyónak minősítettek s mindenféle módon: durván és finoman üldöztek.

Neked tán a róm. katolikusok, vagy görögkeletiek, evangélikusok, vagy reformátusok, vagy más-egyebek a test szerinti rokonaid. Azok, kik tán beképzettek, büszkék »apaik hitére«, hivatkoznak is (tán mellüket veregetve) egy-egy hithősükre, de a mellett Istent és a belőle való életet nem ismerik s annak erejét megtagadják, a Jézus Krisztus keresztyének ellenségei, mert a világ részéről viselendő megvetetést, félretolatást: bolondságnak, rajongásnak minősítik, kik, amíg meglúrik, érintkeznek, barátoknak hitetlen, sőt egyenesen romlott erkölcsű emberekkel: egyszerre nyugtalanok és türelmetlenek, sőt nemcsak illetlenek, hanem igazságtalanok, kiméletlenek, dühösek és durvák tudnak lenni, mihelyt komoly keresztyénekkal találkoznak. Ezek a te test szerinti rokonaid. S tudod ezeket szeretni?

Tán csodálkozva kérdezed: »Ezeket? Hisz ezek engem csak gyűlölnék, kergetnek, csúfolnak, minden gonosz hazugságot mondanak rám, hogy szeretném ezeket?« Oh testvérem, látod, Pál éppen ezeket az embereket szerette oly nagyon. Hát nem ilyen magatartásra intett minket a mi Mesterünk, amikor ezeket mondotta: »Szeressétek ellenségeiteket, áldjátok azokat, akik titeket átkoznak, jól tegyetek azokkal, akik titeket gyűlölnék és imádkoztatok azokért, akik háborgatnak és kergetnek titeket?« Lám Pál apostol megcselekedte az Úr Jézus akaratát. Ő szerette ellenségeit, úgy mint az Úr Jézus, ki nemcsak reánk hagyta az említett igéket, hanem példaadó életével meg is pecsételte azokat. S Pál apostolban az Úr Jézus hozta létre az Övéhez hasonló indulatokat, így azt a szeretetet is, mely kész volt lemondani a maga előnyeiről, ha ezzel másoknak tudott üdvösséges szolgálatot teljesíteni. »Kivánnám, hogy én magam átok legyek, elszakasztva a Krisztustól, az én atyámfiaiért, akik rokonaim a test szerint.« Neked is az Úr Jézus adja meg ezt a szeretetet. Csak jöjj

hozzá! Tárd fel Előtte szegény, szeretetlen, önző szivedet. Ő be fogja azt tölteni az Ő szeretetével. Ő kiöli belőled a te tulajdonságaidat s beléd helyezi és fejleszti benned az Ő életét. Akkor majd nem az fog többé fájni neked, hogy vannak ellenségeid, gyűlölőd, kik ok nélkül haragusznak reád, hanem az fog fájni, hogy azok az emberek tudnak ilyenek lenni. Akkor a bántalmakat, melyekkel illetnek téged, úgy fogod tekinteni, mint bántalmazóid részéről leadott vészjeleket, melyekkel mintegy segítség után kiáltoznak abból a lelki nyomorúságból, amelyben vannak. S ha ilyen indulattal nézel üldözőidre, akkor megfeledekezel magadról s a részükről ért bántalmairól, csak egyet látsz, a te szegény és nagy bajban levő rokonodat a test szerint s nem gondolva magaddal, csak őt akarnád megmenteni, csak neki segíteni, Pál apostolhoz hasonlóan: »Kivánom, hogy én magam átok legyek, elszakasztva a Krisztustól, az én atyámfiaiért, akik rokonaim test szerint«.

R.

Az északnémetországi konferencia.

Idei évi konferenciánk június 20–25-ig Berlinben folyt le. Az itteni 4. gyülekezetünk, a schönebergi Fő-utca 134. száma alatt levő épületében látott vendégül minket. Az üléseken dr. Nuelsen János püspökünk elnökölt, az utolsó 2 napon régi, jó ismerősünk, dr. Burt W. is közöttünk volt, mint vendég.

Négy kerületi felügyelőnk örvendetes dolgokról számolt be jelentésében. A brémai, a legidősebb kerület szép növekedésnek örvend. Szintúgy a berlini, a legkiterjedtebb kerület. Így a Danzig által bennünket ért veszteség (mely kerületet a déli testvéregyházunknak engedték át), bőségesen kárpótoltatott nekünk. Az említett két kerület mögött nem maradt hátra a növekedésben a két szászországi kerületünk sem, melyek mindegyike a szokott módon erőteljes szaporodást mutat ki a tagok létszámában. Az összes 4 kerületben az elmúlt év alatt a tagok szaporulata mintegy 1200. Különböző helyeken értékes egyházi tulajdonokat szerezhettünk. Így a fentebb említett, vendéglátó gyülekezetben, azután Hamburg III.-ban, Leipzigben és más helyeken. Van olyan gyülekezetek is, melyekben a gyülekezési helyiség már kicsi lett. Itt is várva-várják nagyobb, alkalmas egyházi tulajdonok elnyerését. Sok helyen úgy segítenek a bajon, hogy nagyobb ünnepek alkalmával alkalmas, idegen helyiségeket keresnek. Némely helyen az államegyház nagy templomait bocsátották híveink rendelkezésére bizonyos ünnepélyes alkalmakra. Ez oly változás, amilyent évekkel ezelőtt még nem reméltünk volna.

Ma több a nyitott ajtó számunkra és nagyobbak a feladataink, mint bármikor. Még a nyugalmazott prédikátoraink is nagyon tevékeny nyugalomról számoltak be.

A Bethánia-diakonissza egyletünkben —, a prédikátor képző intézetünkben — a 'gyermeksegítő akciónkban és könyvkiadó hivatalunkban folyó munka, az illetékes igazgatók beszámolója szerint, szintén a nagyfeladatoknak és a haladásnak a jegyében áll. Előreláthatólag hamarosan kapunk hajlékot „agg testvéreink” számára is. Hogy eme munkáinkban püspökünk s más testvéreink közvetítésével „túlról való” atyámfiaiunk is segítségünkre voltak —: 'nemhagyhatjuk emjítés nélkül. Hogy mind jobban és jobban kilépünk a szűk keretek közül ezt sok egyéb dolog között két nyilatkozatunk is mutatja. Egyiket kormányunkhoz intéztük megbotránkozásunknak s mély bánatunknak adva kifejezést Rathenau meggyilkoltatása felett, a másikat nemzetgyűlésünkhöz küldtük, mint protestációt, szükséges és értékes érlelmi cikkeknek alkohol tartalmú italok készítésére való hiábavaló és visszaélés-szerű felhasználása ellen.

A szónokoknak és énekeseknek az üdvözlő estén, a főistentiszteleten, a misszió-ünnepélyen és a felszentelés alkalmával történt szolgálataik és püspökünknek II. Kor. 1:3 és következő versei felett tartott biblia-órái sok, szép és tanulságos dolgot nyújtottak mindnyájunknak. A vasárnap délután tartott, jólsikerült énekistentiszteletre néhány ezer ember gyülekezett össze a régi kaszárnya-templomban. Az estétet a „Nagy-Berlin” területén levő egyes gyülekezeteink javára használtuk ki.

Konferenciái ügyeink szaporodnak. Legjobb igyekezetünk mellett sem végeztünk hétfő délután előtt. E miatt és még néhány más okból egy bizottságunk alakult, melynek az a feladata, hogy új konferenciái határokat állapítson meg s már konferenciái területünknek új beosztásáról beszélgetnek. A megbízási lajstrom megint néhány elhelyezést és néhány új körzetet foglalt magában.

Valami jó dolgot végezetül említék. A delegátusainkat és látogatóinkat. Ebben az esztendőben nemcsak a délnémet- és a svájci testvéreink kiküldöttjeit üdvözölhettük köztünk, hanem Amerikából, Dániából, Schwédországból és a baltitartományokból is voltak vendégeink s mindnyájan jó hírekkel jöttek közénk. Csak töletek nem érkezett kiküldött. De a levélben küldött üdvözléseknek is nagyon megörültünk. A mi kiküldöttünk bizonyára melegében adta át szívélyes köszöntésünket, mikor személyesen vett részt a ti konferenciátokon. (A német vasutas strájk miatt — sajnos — nem juthatott el hozzánk az említett delegátus. Szerkesztő.) E helyen csak megismételni akarom szeretetteljes üdvözléseinket. Az Úr áldjon meg benneteket és bennünket is ez új konferenciái esztendőben s tegyen áldássá bennünket másokra nézve!

Mehner K. A. J.

KÜLÖNFÉLÉK.

Családi hírek. Szinte meglepte a legtöbb vidéki testvérünket, hogy mikor egy hónappal ezelőtt feljutottak a budapesti konferenciára, az előbb még nőtlen prédikátorainkat már mint házasság embereket üdvözölhették ifjú feleségeikkel egyetemben. *Marquard* Ede, a budapesti német gyülekezetünk prédikátora, közvetlen a konferencia előtt hozta haza Németországból menyasszonyát: *Baumann* Emil gyölkönyi prédikátor pedig, június elején utazott ki Svájcba, hol Fuvy kisasszonnyal, egy francia származású tanítónővel lépett házasságra. Arról már megemlékeztünk, hogy *Dr. Szalós* Artur testvérünk, a budapesti magyar gyülekezetünk prédikátora eljegyezte Buchmüller Mária úrhölgyet, a rámsmühlei keresztény üdülőtelep egyik, Istentől nagyon gazdagon megáldott munkását. De azt még nem irtuk meg, hogy a jegyesek külföldön meg is kötötték házasságukat s mint házastársak érkeztek haza pár héttel a budapesti konferenciánk előtt. Szeretettel köszöntjük az ifjú házaspárokat körünkben és az Ur nagyon gazdag áldását kérjük családi életükre s gyülekezeteinkben folytatott munkálkodásaikra.

Vörheny a gyermeknyaralóinkban. Alig, hogy megnyitottuk a budakeszi-i gyermeknyaralóinkat, egy időre már is be kellett zárunk azokat. Az egyik épületben elhelyezett gyermekek között fellépett a vörheny járvány. Az orvos véleménye szerint, az üdülésre jött gyermekek egyike hozhatta be a nyaralókba a járvány bacillusait. Már néhány gyermek megbetegedett. E-ért az egyik nyaralót kórházzá alakították át s az összes nyaralókat lezárták. Hat hétig nem jöhetnek most új gyermekek nyaralóinkba, de a régiak közül sem távozhatik onnan senki se ez alatt az idő alatt. Kérjük az Urat, hogy gyógyítsa meg a kedves kis betegeket minél előbb; az egészségeseket őrizze meg kegyelmével s hatalmával, hogy újabb megbetegedések elő ne fordulhassanak! Ez által a nyaralóinkban fellépett járvány által az idén persze sokkal kevesebb gyenge gyermeket nyaraltathatunk, mint a hogy terveztük s óhajtottuk. De Isten kezéből vesszük ezt az akadályt is és hisszük, hogy ezzel is céljai vannak. Tán a már közlünk levő gyermekeket akarja az Ur általunk különösebben megáldani, hogy most a rendesnél hosszabb időre tartja őket körünkben.

Építkezések. Budapesti kétemeletes házunkra most építik a harmadik emeletet. Szükséges volt ez az építkezés, mert lakóknak nem mondhattunk fel lakásokat, egyre szélesebb méreket öltő munkánk számára pedig nem állott elegendő helyiség rendelkezésünkre. Szükségünk van néhány prédikátor lakásra, továbbá a női otthon számára kell alkalmasabb helyről gondoskodnunk, ifjusági egyleteinknek, szegény és elag-

gott gyülekezeti tagjainknak otthont biztosítanunk. Mire e sorok kikerülnek a nyomdából, addigra már befejezést is nyert a *gyölkönyi* gyülekezeti helyiségnek átalakítása. Ottani gyülekezeti épületünkben lesz egy nagy imaterem és megfelelő prédikátor-lakás. Ottani testvéreink augusztus közepére tervezték az imaterem felszentelését. *Kaposvári* munkánk is abba a stádiumba jutott, hogy a munka eredményes folytatása miatt saját tulajdont kell szereznünk. A *nyiregyházai* építkezésekről pedig már a múlt számunkban emlékeztünk meg. Kérjük és várjuk Isten vezetését a jövőnk kialakulásában.

Delegátusaink. Jelen számunkban, az északnémetországi konferencia tudósítója sajnálkozással említi, hogy magyar munkánkat az ő idej konferenciájukon senki sem képviselte. Idei konferenciánk azonban a jövő évi konferenciákra választott képviselőket. A jövő hónapban Németországban tartandó *Központi Missziói Konferencián*, mely minden négyévben egyszer ülésezik és egész Európa, Észak-Afrika területén folyó munkánkra vonatkozik, magyarhoni misszióinkat *Funk* Márton és *Thomaskó* Frigyes fogják képviselni. Akadályoztatásuk esetén: *Wallrabenstein* Jakab és *Fleps* János. A *svájci konferenciára* *Dr. Szalós* Arturt, az *észak és dél-németországi konferenciára* *Reichert* Gyulát, a *jugoszláv konferenciára* *Funk* Mártont küldtük ki.

A mikófalvai passió játékok. Többen lesznek olvasóink között, kik már hallottak arról, hogy az Eger melletti Mikófalván már most itthon, Magyarországon is végigjátsszák az Ur Jézus szenvedéseit oly formán, mint eddig az oberammergau-i (Bajorország) tán világhírű passiói játékokon. S lesznek olvasóink között olyanok is, kik — mint multkoriban egy diakonissza — szeretnének tudni, hogy mi a mi véleményük erre vonatkozólag. Mielőtt megadnánk e kérdésre a feleletet, ideiktatunk egy napilapunknak, annak idején leadott tudósításából néhány sort. „Az üdvözítő szerepét a 21 éves Kovács-Gábor Sándor játszotta. Arcán viseli a szenvedés vonását, de idegen szakállt és bajuszt kellett ráadni, mivel, a sajátja a megállapított időig, a fiatalosága miatt nem volt kiesalható. A fiatal és tehetséges polgárfiú, a színészet terén nem újonc. Korábbi műkedvelői előadások alkalmával már játszott a Gonosz Pista és Csorba Márton szerepeben, míg végre most az a nagy és boldogító feladat jutott ki neki, hogy a Megváltót adhatja. „No már most nem nehéz megmondanunk, hogy mi a véleményünk ezekről a passió játékokról. Amint az újsághírből láthatjuk még a világ és a nem keresztények is elítélik és megvetik az ilyen játékot. Vagy nem érezzük ki a nem keresztényen újság éles gúnyját? Tehát még a nem keresztények is érzik, hogy a Jézus passiói nem utánzásra és játékokra való, hanem ismételhők és, hogy a világ Megváltója nem a Gonosz Pisták és Csorba Mártonok sorába tartozik. Mennyivel inkább kell, hogy a komoly kereszténynek vegyék komolyan az ilyen komoly, szent és épen nem játszani való dolgokat, mint aminők az Ur Jézus szenvedései.

Szegény, elvakult ember, ki a Megváltó szerepét akarja játszani! Mondjon ki amit akar, legyen másnak az esztétikai és vallásos érzeke bármennyire elűt az én szubjektív izlésemtől, én kimondom, bátran, hogy az ilyen játékokat egyenesen istenkáromlásnak tartom. Nem tudom megérteni, hogy komoly keresztyének, olyanok, kik az Ur Jézus Krisztussal szellemi közösségben élnek, hogyan tudnának ilyen játékokat megnézni, vagy pláne azokon épülni. Én csak megbotráncozni tudnék rajtuk, hasonlóan ahhoz a zsidóhoz, ki az ilyen botráncok miatt utálja meg a keresztyénséget. Ha jó katolikusok megbotráncoznak azon, hogy valaki pl. álarcos bálon apáca ruhában jelenik meg, azon, hogy valaki a Megváltó személyét színpadra viszi és játszani akarja; még sokkal inkább kell mindenkinek megbotráncoznia, a ki nem akarja, hogy gyöngyei a disznók elébe vessenek.

Gyermeköngyilkosok. Az új statisztikai kimutatások szerint, Poroszországba növekszik a gyermeköngyilkosok száma. A kimutatás szerint 1920-ban és 1921-ben nem kevesebb, mint 1553, tizenötéven aluli gyermek önként vetett véget életének. Németország többi részében sem lesz kedvezőbb a helyzet. „Megbüntetem az atyák vétkeit!”

	IZRÁEL-BARÁT.	
--	----------------------	--

A zsidó-kérdés.

Dán. 9: 25—26.

A zsidókérdés nem valami új dolog. Csak újabban ismét aktuális lett. De mióta elfordult Izrael Istenétől és az Úr is ezért átadta népét az ellenségeinek, azóta van zsidó-kérdés.

Igy került Izrael bűnei miatt az assíriai és Juda a babilóniai fogságba.

Dániel a babilóniai fogságban megemlékezett azokról az ígéretekéről, melyeket Isten Jeremiás próféta által adott, hogy Jeruzsálem 70 esztendeig fog pusztaság maradni. És amikor észrevette, hogy ez a 70 esztendő már eltelett, ekkor imádkozni kezd a népéért s buzgón kéri Istent, hogy bocsássa meg kegyesen a népnek bűneit s teljesítse be rajta ígését és ígéréteit az Ő saját nevéért visszavezetve őket az ígélet földébe, régi hazájukba.

S amig Dániel, így imádkozik egy angyal által kijelentést kap Izrael népének egész történetéről és Isten országának jövőjéről.

A fent idézett két versben bennfoglaltatik az üdvösségnek egész története úgy, amint az az idők folyamán már beteljesedett, vagy a szemünk láttára a jelenben folyik, vagy még csak ezután, a jövőben fog beteljesedni.

„Tudd meg azért és vedd eszedbe: A Jeruzsálem újraépítése felől való szózat keletkezésé-

től.” Mikor hangzott el annak a parancsnak szózata, hogy a Nabukodonozor, babilóniai király által elhurcolt zsidók ismét visszatérhetnek hazájukba és Jeruzsálem, az elpusztult város újra építtetik?

Ezsaiás (7: 8.) feljegyzései szerint, ő maga, több fogollyal, már Artaxerxes király uralkodásának 7. évében tért vissza Jeruzsálembe.

De a királyi parancs, melyet az összes, még pogány tisztartóknak is kiadott abban a tárgyban, hogy azok az Izrael fiainak Babilóniából Kánaánba való visszaköltözöködését ne zavarják, hanem szükséges építőanyagoknak előteremtése által inkább még támogassák is őket Jeruzsálem városának és a templomnak felépítésében, ez a parancs még csak a király uralkodásának 20 évében látott napvilágot. (Neh. 2: 1—9.). Ennek a királynak uralomra lépésétől kezdve még 19 év telett előbb el, míg az említett parancsolat kiadott, bár a királynak már előzetesen sem volt az ellen kifogása, hogy egyes zsidók utazási engedély és szabadságlevelek nélkül keltek útra Babilóniából a régi hazájukba. Már most tudjuk azt a világtörténelemből, hogy ez az Artaxerxes, ki a babilóniai birodalmat felváltó új méd-perzsa birodalomnak volt királya, Kr. e. 465—425, tehát éppen 40 esztendeig uralkodott. Tehát az említett írásbeli parancsnak 446-ban kellett nyilvánosság elé kerülnie, mert ez volt a király 20. uralkodási esztendeje.

Ettől az említett 446. esztendőtől kezdve, tehát a „Messiás-fejedelem”-ig, vagyis Krisztusig, előbb hét hét, aztán hatvankét hét van. Azután, ezen idő múlva „kiirtatik a Messiás”. De miféle hetekről van itt szó? A hét hét és a hatvankét hét összesen 69 hetet tesz ki. De itt nem közönséges 7 napból álló hetekről van szó. Mert akkor az egész idő nem tenne ki többet 1 év, 4 hó és egy hétnél. S ily rövid idő alatt még meg sem jött a világra az Úr Jézus, nemhogy már meg is halt volna a kereszten, amire pedig egészen kétségtelenül utálnak ezek az erős szavak: „A 62 hét múlva pedig kiirtatik a Messiás.”

De hát akkor miféle hetekről lehet itt szó? Nem nap — hanem év-hetekről. Egy év-hét 7 évből áll, úgy, mint egy közönséges hét 7 napból.

A 69 évhét tehát 7x69, vagyis 483 esztendőt tesz ki. A jövendölés szerint annyi évnek kell a Krisztus kereszthaláláig letelnie attól a ponttól kezdődőleg, hogy a zsidók a babilóniai fogságból visszatérnek a régi hazájukba.

Ha az erre vonatkozó királyi parancsolat Kr. e. 446-ban került nyilvánosság elé, mint ahogy az imént láttuk, akkor Krisztus születéséig ennyi év telett el. Tulajdonképen azonban 450 év telett el. Mert a keresztyén időszámításunk 4 évvel késik. Hogy miképen, erről legközelebb külön felvilágosítást fogunk nyújtani. Adjuk hozzá az említett 450 évhez azt a 33 évet, melyet az Úr Jézus itt lent töltött a földön. Akkor megkapjuk azt a 483 évet, melyről a Dániel által adott isteni kijelentés szól. Ez a jövendölés szinte percnyi pontossággal teljesedett be. És itt láthatjuk a mi Istenünknek és Üdvözítőnknek, nagysá-

gát és dicsőségét. Ő, amint a világtörténelemben és az üdvörténelemben, úgy minden egyes embernek életében is mindent tervszerűleg végez és kimondhatatlan, nagy szeretettel és hűséggel gondoskodik a Tőle elpártolt emberek üdvösségéről, megmentéséről. Nem kell-e a mi Istenünk bölcsességének és dicsőségének, szeretetének és hűségének ilyen kimondhatatlan nagysága előtt mély alázattal meghajolnunk, térdre borulnunk és imádnunk Őt? Vajjon az örökkévaló Istennek a történetben felismert lábnyomainak ilyen meglátására kételkedhetik-e valaki abban, hogy a világ-mindenséget Ő, a Teremtő és Fenntartó kormányozza, mint korlátlan Úr, kinek parancsára engedelmessé válnak az elemek, úgy, hogy a világ nincs a vak szerencse játéka kizsákmányolva? És, amint teljesebbé mentek Isten ígéretei a múltban, úgy teljesebbé mennek szemünk látára a jelenben és teljesebbé fognak menni a jövőben.

A Messiásnak az a rettenetes „kiiártás”-a, amiről a jövődőlés szól és amit saját honfitársai végeztek el, nem fogadván be — hanem egyenesen kilökve Őtet közösségükből és körükből, ez a kiirtás rettenetes következményeket vont maga után. Izraelnek bünhődnie kellett ezért a gonosztettéért. Ezt is előre megjelenti az Úr Dánielnek, mikor imában tusakodott népe sorsáért.

A jövődőlés tovább így hangzik: „És senkije sem lesz. (Helyesebben: És semmi sem lesz.) És a várost és a szenthelyet elpusztítja a következő fejedelem népe és vége lesz, mintegy vízözön által.”

Ez íge is beteljesedett és szemünk előtt egyre jobban beteljesedik. A következő fejedelem népe, Neró római császár serege már Kr. u. 66-ban érkezett Judeába és Jeruzsálem alá Vespasian fővezérlete alatt és Neró halála után Titusnak, az új császárnak vezetése alatt 70-ben, egy júliusi napon bevette a várost, a templom szentélyét felgyújtotta és lerombolta. Ekkor beteljesedett, amit az Úr Jézus előre megmondott: „Nem marad itt kő kövön, mely le nem romboltatik.” Máté 24:2.

Három éven át igyekezett az Úr Jézus Jeruzsálem fiait egybegyűjteni, mint a tyúk a csirkéit, de nem gondolták meg, hogy mi szolgál nekik békeségükre! Pilátus előtt maguk követelték békeségük fejedelmének, Jézusnak halálos ítéletét, amikor ezt kiáltották: „Feszítsd meg, feszítsd meg! Az Ő vére mi rajtunk és a mi gyermeinken.”

Amint Izrael kívánta magának, úgy történt. A városnak és a templomnak pusztulása a hűtlenségnek volt a következménye. De még más büntetés is várt Izraelre.

Az Úr Jézus még életében, akkor, midőn látta, hogy a zsidók nem engedik, hogy összegyűjtse őket, ezeket mondotta: „És elhullanak fegyvernek éle által és fogva vitetnek minden pogányok közé.” Luk. 21:24. Ez beteljesedett: Az ismert zsidó történetírónak, Josephusnak közlései szerint, a Jeruzsálem ostrománál elpusztult zsidók száma 1,100,000, a foglyoké pedig 97000-re

rugott. Hallatlan tömeg az akkori kor fogalma szerint! Ekkor Izrael elhullott fegyvernek éle által, fogva vitetett és szétszóratott minden pogányok közé.

És milyen gyászos és szegényletes a régi választott népnek a jelenlegi helyzete! Nincs országuk, nincs királyuk, nincs templomuk és nincs főpapuk; nincs mindennapi áldozat és Istennel való békeség közöttük. Hatalmas népek és birodalmak tűntek le az idő folyamán a történelem színteréről. Hol van Egyiptom dicsősége; Babilon hatalma; Perzsia gazdagsága? Hol Görögország, vagy Róma világalma? Mind letűnt és megszűnt! De Izrael még mindig itt van! Bár széjjel van szórva az egész világon, de nagy szerepet játszik minden népnek életében, történetében az egész földkerekségen. A zsidók bárhol lakjanak, bárhol alkalmazkodjanak a viszonyokhoz és azokhoz az emberekhez, kik között laknak, mégis összetartoznak és egy egészet képeznek. Lakjanak bár Oroszországban, vagy Szerbiában, Ausztriában, vagy Magyarországon, Németországban, vagy Franciaországban, Svédországban, vagy Norvégiában, Angolországban, vagy Amerikában — bárhol, ők mindenütt zsidók és azok is maradnak. Ez valóságos csoda és bizonyosága annak, hogy Isten ígéje igaz, amint erre egyszer Nagy Frigyes porosz királyt egy hívő generálisa figyelmeztetett.

De amint az „örök-zsidó” úgy bolyong Izrael ma a világon. Büntetésből nyugtalan a szive és az élete. Folytonos izgalom, csúf és üldözés között vándorolnak és vonulnak a zsidók egyik helyről a másikra, egyik országból a másikba, keresve a helyet, az otthonot, ahol jobb sorsban élhetnek.

Valóban az az íge is beteljesedett, melyet Dániel akkor, midőn leírt, tisztán bizonyára még maga sem értett meg: „És semmi sem lesz.”

Izrael nem becsülte a Messiást, az Úr Jézust. Semmibe sem vették. Azt mondták: „Hiszen ismerjük atyját és anyját, testvéreit és nővéreit! Ki legyen hát Ő? Mivé nem tenné magát?” Így nem tekintették és becsülték őt.

De most így járnak a zsidók maguk. Épen úgy bánnak velők, mint ahogy ők bántak az Úrral. Megvetik, gyalázzák őket. Semmibe sem veszik, semmire valónak tekintik őket. És ami még ennél is rosszabb, Izraelnek *nincs is semmije*. Igazán semmije. Még a mindennapi áldozatot is nélkülözi ama rettenetes júliusi nap óta, melyen leesett fejének koronája: Jeruzsálem.

De mégis, van Izraelnek valamije az elszéledettségében is! És mi ez? „A kapitális, a pénz, a Mammon” — mondjatók mindnyájan. De vajjon nem irigylik-e és üldözik-e e miatt is? S nem inkább vesztére van-e ez is, mint áldására? Hogy lerongyolódott benső, lelki finomságában a zsidó e miatt a valami miatt! Hogy rántja ez a valami őt mindig mélyebbre és mélyebbre a csalás, igazságtalanság és nyugtalanosság posványában! Igen ez a Mammon emészti tüzként égeti Izrael lelkét.

Szegény Izrael, te Istennek választott népe.

nem gondolsz jelen, csúfos helyzetekben, külső és belső nyomorúságokban magad is arra, hogy mily nagynak, mily súlyosnak kell lenni a te Isten ellen való vétkezésednek, hűtlenségednek, hogy Ő, a szövetségnek hűséges Istene: Jehova, kénytelen volt ily súlyos megpróbáltatásokat és bajokat bocsátani reád, holott mennyire szeretett öröktől fogva tégedet?!

Igen, igen, Izrael elvetette Istent és az Ő Fölkentjét, a Krisztust, azért Isten is elvetette népét, Izraelt.

De nem marad ez mindég így. Izraelre még dicső és kegyelemmel teljes jövő vár. Ezt ne felejtse el a keresztyének sem! Erről is szól a Dánielnek adott isteni kijelentés. „És végig tart a háború.“ Vagyis más fordítással: „Míg véget ér a háború.“ Vagyis Jeruzsálem és a templom nem marad örökre pusztaság, csak addig, míg a küzdelemnek vége lesz; vagy az Úr Jézus szavai-val: „Miglen betelik a pogányok ideje.“ (Luk. 21 : 24.) Izrael elesése a pogányok üdvösségére szolgált. Mert amikor a zsidók nem fogadták be az evangéliumot, az a pogányoknak kínáltatott fel, akik az evangélium által megtértek. Még ma is itt van a pogányok és névleges keresztyének számára az alkalom, hogy az Úr Jézus elfogadása által Isten országának polgáraivá legyenek. És ha bement a pogányok teljessége (Róm. 11 : 25.) ha betelelt az Úr bölcsességében elrejtett pogányok ideje, akkor majd Izrael is összegyűjtik atyjának országába. „Akkor az Úr másodszor fogja kinyújtani erős karját, hogy népe maradékát megvegye... és zászlót emel a pogányok előtt és összegyűjti Izrael elszéledt fiait és Judának szétszórt lányait egybegyűjti a földnek négy szárnyairól.“ (Ezs. 11 : 11–12.) „Napkeletről meghozom magodat és napnyugatról összegyűjtelek.“ (Ezs. 43 : 5.; Jer. 23 : 8.) „Egybegyűjtelek titeket a népek közül és eggyé hozlak titeket a tartományokból, amelyekben szétszórtattok és adom néktek Izrael földjét.“ (Ezek. 11 : 17.) Ezt mondja az Úr.

Akkor Izrael fiai reá tekintenek Arra és elfogadják Azt, mint Messiást, akit átszegeztek. (Zak. 12 : 10.) Akkor Izrael is Istennek lesz missziói népévé sokak megtérésére. „Mert ha az Ő elvettetésük a világnak megbékélése, micsoda lesz felvételök, hanem, ha élet a halálból?“ Róm. 11 : 15.

Már van a zsidóság körében egy mozgalom, mely a szétszórt zsidóknak az ősi hazában, Palesztina földjén való összegyűjtéséért tűzte ki célul. Ezt a hatalmas mozgalmat, a „cionizmus“-t politikai hatalmak is támogatják törekvésében, mert a „nemzeti államok“-ból ki szeretnék tuszkolni a kényelmetlen zsidókat.

De azok a hatalmas politikusok, kik a zsidókat támogatják abban, hogy Palesztinában letelepedhessenek, nem is gondolnak arra, hogy fáradozásaikkal Isten terveit kell megvalósítaniok!

És ha Izrael összegyűjtetett régi hazájába és elfogadta királyát, a Jézust, akkor már nem lesz zsidókérdés, mert akkor ez a kérdés már meg lesz oldva.

„Oh Isten gazdagságának, bölcsességének és tudományának mélysége! Mily igen kikutathatatlanok az Ő ítéletei és kinyomozhatatlanok az Ő útai!
R.

VASÁRNAPI ISKOLA

Mit tehet a Biblia?

Egy 7–8 éves fiú járt a vasárnapi iskolába. Nagy szorgalommal olvasgatta az Újtestamentumot odahaza is. Ahogy olvasgatott beune, meglátta az édesapja és magához hívatta. Aztán ezt kérdezte tőle: „Mondd csak, mit és ki-ről olvasol abban a könyvben?“ „Az Úr Jézus Krisztusról, a Megváltóról“, felelt a kis fiú. Az édesapa dühbe jött s kérdőre vonta a kis fiút: „Hát abban a vasárnapi iskolában csavarják úgy el a ti fejteket; ugyan, mi jót tanultok ti ott?“ „Ott sok jót tanulunk“, válaszolt a kis fiú. Többek közt azt is, hogy engedelmesek legyünk először az Istennek, aztán meg a szüleinknek és előljáróinknak.“ Az apa dühében nem tudva, mitevő legyen, ráfordult a fiára: „Hát nem én vagyok az első?“ Aztán neki esett a szegény gyermeknek, elvette tőle szeretett Újtestamentumát és mérgesen a földhöz csapta azt. A kis fiú nagyon elszomorodott, de azért nem retent meg apjától. Szeretett Megváltója bátorságot öntött szívébe, hogy így szólhatott apjához: „Elveheti édesapám tőlem az Újtestamentumot, de a Krisztust el nem űzi a szívemből.“ Azzal fölvette az elhányt könyvet, átvitte a szomszédba és azután ide járt minden nap újszövetségét olvasni.

Egy napon azonban így szól a gyermek apja a feleségéhez: „Nézd anyjuk, az a fiú szegyenbe fog hozni minket, mert át jár a szomszédba Bibliát olvasni. Majd megmondom neki, hogy hozza át azt a könyvet s olvasson belőle már most idehaza.“ Mikor ezt a tervét a felesége is helyeselte, így szólt az apa fiához: „Eredj el, hozd haza a könyvedet s olvass belőle itthon, előttünk!“ A kis fiú kételkedve nézett az apjára, mert attól tartott, hogy apja újból elvehetné tőle kedves könyvét, de engedelmeskedett és elhozta azt. Aztán, mikor édesapja előtt olvasni kezdett az Újszövetségből, az elpirult és ezt kérdezte tőle: „Hát énekelni nem tanultatok ott a vasárnapi iskolában?“ „De igen!“ felelt a fiúcska. „Hát énekelj valamit“, biztatta az apa a fiát. Erre a fiúcska megfordult és oda-

szólt a kis húgának, ki szintén vele járt a vasárnapi iskolába: „Jöjj, énekeljünk az édesapáknak.“ A kis leány félelemmel lép elő, de az apja biztatja, hogy ne féljen. Akkor eléneklik az „Engem szeret Jézusom, Bibliából jól tudom“ kezdetű éneket.

Az édesapa meghatottan hallgatja gyermekei szép énekét, melyből megtudta, hogy a Bibliából lehet megtudni azt, hogy Jézus szeret minket. Azért ő is olvasni kezdte a Bibliát.

Mikor egyszer meglátogattam ezt a családot, a gyermekek anyja ezeket beszélte nekem: „Én nem tudom mi lelte a férjemet. Ha haza jön a munkából, olyan boldognak érzi magát. Nem veszekszik már velem és a gyermekekkel és nem átkozza többé az urakat, hogy elnyomói a szegénynek. Aztán egy este ezt kérdeztem tőle: „Mi történt veled kedves férjem, hisz te egészen megváltoztál? Olyan megelégedett vagy mindennel, amilyen eddig még nem voltál. Nem volt elég, hogy 6 napon át dolgoztál, még a vasárnapot is megszegted munkával, nyugtalansággal!“ Erre ő így szólt hozzám: „Óh kedves feleségem, hála a nagy Istennek, hogy az Úr Jézus kegyelme által így megváltozhattam. Most már csak azt kívánám, hogy fogadnád be té is az Úr Jézust a szívedbe, hogy átalakuljon a te életed is.“

Oh mennyire megörvendeztetett engem ez az eset, melyből láthattam, hogy az Úr egy kis vasárnapi iskolás fiút használt fel arra, hogy megkezdje kegyelmi munkáját egy családban a nagyokon és felnőtteken is. Emlék a családnak a boldogságában én is olyan boldognak éreztem magam. Mit tett a Biblia nálad kedves olvasóm? Te szembe tudsz állani azokkal, kik távol akarnak tartani az összejöveletektől és a bibliaolvasástól, mint tette ezt az a kis vasárnapi iskolás fiú? Bár adna az Úr sok kicsiny és nagy szívbe ilyen indulatot! Zsid. 4:12; Jer. 23:29.

Harmann József.

Az irgalmas samaritanus.

Luk. 10, 25—37.

25. Egy irástudó jön és kérdezi: Mit cselekedjem, hogy az örök életet elnyerjem? Nem jött komoly szándékkal, hanem csak azért, hogy »megkísértse őt.« Az irástudó tudta, hogy mit kell cselekednie, mert meg van írva a törvényben IV. Móz. 19, 18.

26. v. Az Úr szeliden szól hozzá: Mi van

a törvényben megírva? Mint olvasod azt? Azzal, hogy kérdezi tőle: Mint olvasod azt — az ima-szjra utal, amelyről a zsidó naponta leolvasta a fontosabb parancsolatokat.

26. Az irástudó nagyon jól tudta, hogy mit kell cselekednie, amit az Úr a 28 versben el is ismer s azért szól neki: Helyesen feleltél; ezt tedd és élsz.

29. v. De az, igazát keresvén, felelt: És ki az én felebarátom?

30—35. v. Jézus erre elmondja ezt a csodaszép példabeszédet. Ezzel felelt az irástudó kérdéseire: Kit kell felebarátunknak tartani.

Ez a kérdés vitás kérdés volt a zsidók előtt, akiknek egy jó része, a nem-zsidókat nem tartotta felebarátjának. Az idegeneket, a más népből valókat, tisztátalannak tartották és nem érintkeztek velük. Különösen a szörszálhasogató és nagy mértékben szűkkeblű farizeusok, akik között sok irástudó is akad, vallották ezt a nézetet. Ugy látszik, hogy ez az irástudó is, akiről itt szó van, szintén a fareziusok szektájához tartozott.

Az Úr Jézus azonban semmiképen sem volt velük egy véleményen. Nem felel egyenesen a kérdésre, de a példabeszéd félreérthetetlen tanulsága az, hogy minden ember, legyen az bárki, felebarátunk és úgy kell szeretnünk, mint saját magunkat.

Sok ember még ma is, ha nem is szavaival, de annál inkább cselekedeteivel a fareziusok véleményét osztja. Sokan csak bizonyos népfajhoz tartozókat tekintik felebarátjuknak és a többieket megvetik. A magyarnak nemcsak a magyart kell szeretni, hanem az idegen országok fiait is, mert azok is testvéreink, mert mindnyájan Ádámtól származunk.

A methodistának nemcsak a methodistát, a katolikusnak nemcsak a katolikusot kell szeretni és gyámolítani, hanem mindenkit egyformán. Hogy ha valakit bajban látunk nagy kegyetlenség és Isten előtt nagy bűn volna, ha előbb nemzetisége vagy vallása iránt érdeklődnénk, vagy az ápolásra szorulóknak közül a mi fajunkbelieket, részesítenők előnyben, vagy azokat, akik velünk egy vallási nézetben vannak. Olyanok kell lennünk, mint amilyen ez a samaritanus volt, aki nem kérdezett semmit, hanem a baj láttára rögtön segíteni sietett. Ez kedves volt az Úr előtt. És bizonyára nagy az ilyeneknek a jutalma az égben, mert: „Boldogok az irgalmasok, mert irgalmasságra találnak.“ Mát. 5:7.

Löbel.

Hiszel-e az imádság erejében?

Egy leányról akarok írni, ki nagyon kedvelte a világi szórakozást, de kinek egy búzgón imádkozó édesatyja volt. A leány atyja minden egyes alkalommal infette a gyermekét: «Lányom, lányom, már megint megszorítod az Úr Jézust.» De ő ezt semmibe sem vette. Gondatlanul járt tovább barátnőivel a szórakozások után.

Az apának ez sok szomorú és fájdalomtelt órákat szerzett. Ilyenkor térdeire eszkekedett és ahhoz fohászzkodott föl, ki látja az ő fájó szívét. Így telt egyik hét a másik után, a leány mindjobban és jobban belemélyedt a világba, míg az atyja otthon órák hosszat imádkozott.

Az apa már-már azt hitte, hogy a jó Isten az ő imádságát nem hallgatja meg, de pár nap múlva nagy változás történt:

Egyik napon a leány azzal állit be atyjához, hogy «máma későn fogok haza jönni, mert meghívót kaptam a tűzoltó-bálra.» Az édes apa szomorúan vette tudomásul e hírt és újból csak figyelmeltette leányát, hogy mennyire szomorú miatta Jézus. A leány ezzel mitsem törődött, hanem sietett az öltöztetéshez kezdeni, hogy el ne késsen. Erre az apa könnyes szemmel fordult leánya felé és halk, fájdalmas hangon mondta: «Gyermekem, ha tudnád, hogy mennyire vérezik a szívem ahányszor te a bűnnek hódolsz és a világi szórakozást hajszolod, — nem tennéd meg, amit megteszel?» A leány megállt egy percre az öltözködésben és megérezte némileg az atyja fájdalmát, de a Sátán hamar elkergetett minden nemes érzést belőle és habár reszkekedtve, de tovább is folytatta az öltözködést. Mikor elkészült, sietve eltávozott. Az apa sirva borúlt le térdeire és újból kiöntötte fájdalmát az Úr elé, kérve Őt: «Úram, könyörülj az én szegény leányomon, mentsd ki őt a Sátán hatalmából!»

Az imája most meghallgattatott. Mikor a lány a kapun kilépett, alig tudta leküzdeni azt a fájdalommal telt intő szót, melyet apjától hallott. Nyomott hangulattal közeledett a bálterem felé, feje telve volt mindenféle gondolattal. Nem tudta mit tegyen. Az egyik hang azt súgta: »Eredj haza, az apádnak szíve vérezik érted, te hálátlan rossz, bűnös lány!» A másik hang pedig szépen hizelegve szólt: »Ugyan csak nem hiszed ezt el; az nem igaz, te jó vagy, téged szeretnek a barátnőid; nézd, most is várnak, siess, lépj be az ajtón; el fogsz késni!» A lány ingadozott, mely sóhajjal kérdezte magától: »Most mit tegyek?» Erre valami erő szállta meg, hirtelen megfordult és indult visszafelé. A Sátán le volt győzve, az imádság meghallgattatott.

Támolygó léptekkel lépett be az ajtón. Apját az ágy előtt térdelve találta. Most tudta csak megérteni mi volt az az erő, ami őt a bálterem ajtajától elhozta. Odalépett az apjához és bűnbánó szívvel kért tőle bocsánatot. Az apa arcán újból megjelentek a könnyek, de ezek már nem a fájdalom könnyei voltak, hanem az öröm és a hálaadás könnyei. Megölelte leányát és örömtelt

hangon mondta: »Én nálam a bocsánat régen megvolt, de az Úr Jézust is meg kell kérned, különben szived nem lesz tiszta.«

A régi ágy mellett, most már nemcsak egy embernek térdei hajoltak meg az Úr Jézus előtt, hanem az apa öröme lánya is odatérdelt és mély bűnbánattal adta át magát az ő Megmentőjének.

Két hétre rá találkozott az egyik barátnőjével, ki újból meghívta egy mulatságra, de ő sugárzó arccal felelt: »Találtam egy sokkal szebb és jobb mulatóhelyet.« »Hol?« kérdezte a barátnő. »Jézusnál; igen nála, ki megbocsátotta minden bűnömet és ki boldoggá tett. Akarsz-e te is boldog lenni? Jöjj Jézushoz, mert ő téged is szeret!«

Látod, kedves olvasó, ilyen ereje van az igazi, mély és buzgó imádságnak. Ebből te is tanulhatsz. Ha apa, vagy anya vagy: nem kell-e imádkoznod gyermekeidért? Vagy ha gyermek vagy: nem szükséges-e imádkoznod szüleidért? Az imádságnak ereje nagy. Kérhetsz bármit, ha hittel kéred: megkapod.

A. Gy.

Istentiszteleteink sorrendje:

Budapest, VI., Felsőerdősor 5. szám 1. emelet.
csütörtökön d. u. 7 órakor bibliaóra
vasárnap d. e. 10 órakor istentisztelet.

Budapest, Országbíró-út 12-14. szám alatt
szerdán este 7 órakor.
vasárnap d. u. 3 órakor.

Kispesten Nagy Sándor-u. 5. szám alatt minden
pénteken este 7 órakor és vasárnap délután
fél 4 órakor.

Cinkota-Ehmann-telep 3. barakk 2. ajtó alatt
szerdán este 7 órakor, vasárnap d. e. 10 és
délután 5 órakor.

Nyiregyháza Szarvas-utca 43. Vasárnap d. e.
11 és este 8 órakor, szerdán és pénteken este
8 órakor.

Sásdon minden második vasárnap, este 7 órakor.

Dombóvár, Bezerédj u. 27. minden második
vasárnap este 7 órakor.

Kaposvár. Arany-utca 53. szám alatt, minden
kedden este 1/2 órakor.

Kiadó: „Keresztyén Könyvesház“ k. f. Szövetkezet.
Budapest, VI., Felsőerdősor 5. szám.

A szerkesztésért felelős: REICHERT GYULA
Dombóvár, Bezerédj-utca 27. szám.

Békeharang

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1 ÉN, 15-ÉN.
AMERIKÁBAN AZ ÉVI ELŐFIZETÉSI DIJ PORTÓVAL
2 DOLLÁR.
TIZ PÉLDÁNYT PORTÓMENTESEN KÜLDÖNK.

A PÜSPÖKI METHODISTA
EGYHÁZ KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI DIJ:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 96— K
FÉLÉVRE . . . . . 48— K
EGYES SZÁM ÁRA 4 KORONA.

Udvariasság.

Udvariasság! Ez a szó a Szentírásban nem fordul elő, de meg van írva: »A tiszteletadásban egymást megelőzők legyetek!« *Róm, 12, 10*

Az udvariasság szintén a keresztyéni ére-nyekhez tartozik és szükséges, hogy az ember-társainkkal való érintkezésben folytonosan gya-koroljuk.

Van azonban, sajnos, sok egyén, akiknél az udvariasságnak csak a külső formája van meg, de hiányzik belőle a benső őszinteség. Az ilyen udvariasság kellemetlen és ha valaki szép sza-vakat mond s amellet gonosz a tekintete, hát úgy érzi magát az ember, mintha hideg kígyó érintette volna meg.

A keresztyéni értelemben vett udvariasság őszinte, képmutatás nélkül való. Ha valaki Isten gyermeke, úgy tudja, hogy magaviselete is tudva van mennyei Atyjánál és a hazug magaviselet, azaz a képmutatás épenúgy bűn, mint a hazug beszéd.

Azonban nem szabad csupa udvariasságból az igazságot elhallgatni és a helytelen dolgok előtt szemet hunyni. Nekünk feltétlen szükséges, hogy Isten akarata szerint járjunk és társadalmi formák miatt ne kisebbsítsük az Ur dicsőségét.

Persze, hogy valaki mintegy krisztusi szel-lemben udvarias lehessen, ennek feltétele van és pedig a szeretet, amely nélkül igazi udvariassá-got gyakorolni lehetetlen. »Szeressétek egymást!« mondja az Ur Jézus és a mi szeretetünket em-bertársaink irányában sokféleképen kifejezhetjük. A szeretet kifejezésének egyik módja az udva-riasság és ez akkor legszebb és legtökéletesebb, ha őnzetlen és tiszta szívből jön.

Törekedjünk felebarátainknak szeretetünket az által is megmutatni, hogy előzékenyek, udvaria-sak vagyunk irántuk, forgolódjunk közöttük min-dig kedvesen, kellemesen, mint a Krisztus jó il-lata, hogy megszeressék az emberek általunk Istent és az istenes életet.

Rémay Mária.

Sundar Singh.

A szülőföld.

Az Indus-folyam völgyében az u. n. Panjabban (mond Penzsab) mely tavaszkor virágzó paradicsomhoz hasonlít, de nyáron az indiai napsugár égető tűzének van kitéve, már évszázadok óta lakik egy előkelő, büszke törzs, a *Sikh*. Ennek a ma India tulajdonképeni hadikasztját képező törzs-nek a története oly érdekes, hogy érdemes mult-jával megismerkednünk. Hiszen ennek a törzsnek régi eszményei elevenednek meg Sundar Singh nemes alakjában.

A *Sikh*-törzs eredetileg indiai szekta volt, reformatori tendenciával. Egyszerűbb s tisztultabb istentiszteleteket óhajtottak s az egymás ellen hadakozó vallási közösségeket s kasztokat szer-rették volna egymással kibékíteni.

Alapítójuk Nanak, állítólag 1469-ben szüle-tett Rayapurban, Lahore mellett. Már gyermekko-rában igen vallásos volt s a gyakorlati dolgok iránt semmi érzéke. Atyja hiába igyekezett éppen gyakorlati érzékét fejleszteni. Egy napon elküldte

hosszabb útra, hogy szép nyereséggel járó üzleti dolgot bonyolítson le. Nanak útközben éhező fa-kiroknak elosztotta összes pénzét. Ezek aztán azzal jutalmazták jóságát, hogy közölték vele Isten lényéről s csodálatos egységéről való gondolataikat.

Nanakra mély hatást tettek ezek a gondo-latok, bár üres kézzel tért haza. Atyja természetesen nem volt meghatva fiának eme üzleti útjától. Ráförmedt fiára s szemrehányással illette. Amikor Nanak a maga védelmére azt említette, hogy a földi nyereség úgyis múlandó, épen ezért helyesebbnek tartotta, hogy azon szerencsétlenek sorsát enyhítse s így kincset gyűjtsön magának az égben, akkor atyja dühe nem ismert határt. Botot fogott s jól megdolgozta fiát.

A kerületi főnöknak is fülébe jutott ez a történet s ő megértéssel volt az ifjú iránt és az apának megtiltotta, hogy fiát megegyeszer meg-verje. Nanak elhatározta, hogy ő is fakir lesz. Felvette a sárga ruhát, az indiai szentnek (*Sadhu*) sáfránykabátját s a vele járó nélkülözéseket. Csakhamar széles körben ismertté is lett s nagy szívjósága miatt általános tiszteletnek örvendett. Mint »*Sadhu*«, vagyis, mint olyan földi vándor

A nyiregyházi methodista gyülekezet keletkezésének rövid története.

(Az alapkőbe letett irat.)

Üdv az olvasónak!

A Szarvas-u. 73. sz. a. lakott egy kegyes házaspár: Suchanszki András és neje Pasko Zsuzsanna. Különösen az asszony szeretett a Bibliában olvasgatni. Magához hasonlóan gondolkozókat házába hívta, velük együtt olvasta a Bibliát s együtt imádkoztak. Így keletkezett lassacskán egy kis hívő-közösség. Ezt a közösséget ozdini és óturai hívő testvérek látogatták s ápolgatták. Így többször megfordult Nyiregyházán Csincsurak (Samuel), Ráncso, Chorvat János, Rohacsek János. A németországi közösségi mozgalom emberei is el-ellátogattak ide, így pl. Urban János, a katto-witzi, most hausdorfi, missió volt igazgató-lelkésze. Az időpont, mikor Suchanszkiné házában az üdvösség után vágyódó lelkek összesereglettek Isten igéjét olvasni, együtt imádkozni s az Urat énekléssel dicsérni, körülbelül 1905-re tehető. A hívek szorgalmasan jártak az ev. templomba s azonkívül még a »gyülekezetbe« is jártak. Mikor már annyian voltak a »gyülekezet«-be járók, hogy egy privát lakásban nem fértek el, akkor önkéntes adományokból megvették a Szarvas-u. 43. számú házat 16.000 koronáért s azt úgy alakították át, hogy imaórák, bibliaórák s énekórák megtartására alkalmas volt. Még a mai napig is ebben a házban tartjuk az összejöveteleket, hol egy szép gyűléstermen kívül, van még egy szoba, egy kongha s két kamra.

A látogatók száma folyton szaporodott s bizony sokszor szűknek bizonyult a helyiség,

járt-kelt az országban, aki életét csak Istennek s annak a célnak szenteli, hogy Istenről szóló igazságokat hirdessen. Indiának legtöbbször szent városát felkereste, sőt Mekkába is elzarándokolt, de nem azért, hogy a Kaabat imádjá, hanem azért, hogy megismerje a mohamedán felebarátjainak hitéletét a vallásos meggyőződésükhöz tapadt salaktól épen úgy, mint indiai népét.

Tanításának fő tartalma: Isten egy s Isten mindenütt jelen van.

Olyan országrészben nőtt fel, hol az indiai s a mohamedán vallás egymással ellenséges lábon állt. Át volt hatva attól a vágytól, hogy a különböző tanok közt közeledést s megegyezést hozzon létre s mindkét vallást egy magasabb, tisztultabb alakban összeegyeztesse. Nem akarta a meglevő vallásokat feloszlatni, hanem csak közös alapra helyezni, még pedig arra az alapra, a melyen ő is állt, t. i. a bálványimádás helyett az egy Isten imáadásának alapjára.

Követői már halála előtt külön vallásos közösséget alapítottak s magukat „Sikh“-nek nevezték, ami annyit jelent, mint »tanítvány«. Gondolatait Indiának szent könyveiből a »Szasztras«-ból s a mohamedánok bibliájából a »Koran«-ból

annyi volt a látogató. 1911-ben a szép számú hívek rendes lelkigondozás után vágyódva, Rohacsek József prédikátort alkalmazták, ki a világháború kitöréseig vezette a gyülekezetet. A világháború kis gyülekezetünk több tagját s azok hozzátartozóját követelte áldozatul. Sokan voltak a fronton s sokan hadifogságban. Majd kitört a forradalom. Országhatáraink eltolódtak. Uralomra kerültek a kommunisták. Ezek után jött a román megszállás. Ezek súlyos, sok megpróbáltatást magával hozó idők voltak. Szinte csodával határos, hogy ily gondterhes időben a gyülekezet kimondott vezető nélkül nemcsak együtt maradt, sőt még gyarapodott is. Az idősebb s hitben erős testvérek vezették a biblia- és imaórákat; úgy mint: Molnár András, Jakubcsák András, Szabó Ede, Harman József, Grexa Mihály.

Ezekben a nehéz napokban érlelődtek, fejlődtek a testvérek, hitben, szeretetben. Megérttek arra a lépésre, melyre az Ur előkészítette őket. Ez a fontos lépés pedig az volt, hogy a gyülekezet zöme, miután Sölfészné és Veczan egy-egy kisebb csoporttal kiváltak, a püspöki methodista egyházhoz csatlakozott, megkérve Funk Márton szuperintendenst Budapesten, hogy jöjjön el hozzájuk s ismertesse meg velük a methodista egyház szervezetét. A szuperintendens a hívek óhajához képest Nyiregyházára jött s megszervezte a methodista gyülekezetet, ami nem volt nehéz, hiszen a közösségi-mozgalom előtt a bibliai alapon berendezett methodista egyház-szervezet nem ismeretlen fogalom; s a »gyülekezet« már régen vágyódott a hivatalos ev. egyház hitetlen gyámsága alól szabadulni, vágyódott szabadabb szervezettel, a hitéletet meg nem bénító formák után.

Amikor a methodista egyházhoz való csatlakozás megtörtént, a gyülekezet, mely eddig pásztor nélkül volt, most rendesebb lelki gondo-

merítette Nanak. Legfontosabb tanait költői formában írta meg s egy szent »Öskönyv«-ben, az »Adi Grauth«-ban gyűjtötte össze.

Azonkívül, hogy Nanak azt hirdette: Egy az Isten s mindenütt jelen van, még volt egy magasabb célja: a kasztok eltörlése, a bramánok uralmának megtörése, az emberek egyenlősége és testvérisége. Az istentiszteletről vonatkozó gondolatai fedik a keresztyén felfogást, amennyiben azt mondja: A legjobb mód Istennek szolgálni az, ha minden reggel dicsérjük az Urat s testünket meg az életünket szenteljük neki, ami minden áldozatnál többet ér.

Nanak 1538-ban halt meg. Utána még 9 főtanító, avagy »Guru« következett. A negyedik, Ramdas nevű, Amritsarban, a »halhatatlanság tavában« építette a »Sikh« felekezet híres arany templomát, a szent oltárral. Arjun (mond: Ardzsun) Ramdas fia, az ötödik »Guru« (1581–1696) az »Adi Grauth«-ot kibővítette atyjának énekeivel és más gurukéval, különösen pedig Nanakéval. A »Sikh« felekezet folyton gyarapodott. Tagjai nemsokára egy zárt testületet képeztek, mely az uralkodó osztálynak, a mohamedán Moguloknak figyelmét is felkeltette. A nép vezetői máglya halált

zásban részesült a budapesti központból, hol már körülbelül 20 év óta rendszeres methodista gyülekezeti élet van. Többször lejötték Nyiregyháza a híveket gondozni: Funk szuperintendens, dr. Szalós Ártur, Reichert Gyula s Tomaskó Frigyes testvérek.

A hallgatók s érdeklődők száma oly rohamosan szaporodott, hogy a terem kicsinek bizonyult; azért egyházi vezetőségünk jónak látta egy megfelelő kápolna építését, kezdeményezni. E célból Funk szuperintendens 3 hónapig Svájcban járt előadásokat tartani s a kápolnára pénzt gyűjteni. Utja szép eredménnyel járt, amennyiben a svájci methodisták, kik többnyire szegény emberek, 5500 frankot adakoztak a nyiregyházi kápolnára. Maguk a nyiregyházi testvérek mintegy 250.000 koronát adtak össze. Ehhez jött még az amerikai methodista testvérek 4000 dollárja. Ezt sem amerikai milliomosok adták össze, hanem többnyire egyszerű emberek s így ez az adomány annál becsesebb.

Ilyen anyagi megalapozással már komolyan neki lehetett látni az építkezésnek. Hogy a belső lelki élet is fejlesztesse s a gyülekezet rendes vezetőhöz, lelkipásztorhoz is jusson, Funk szuperintendens, Wallrabeustein Jakab volt evangélikus lelkész, ki a temesmegyei Homokos községben szolgált s ottani »hívó gyülekezetével« együtt a methodista egyházba lépett, 1922. április havában. Nyiregyháza küldte s beiktatta a hivatalába.

Az építkezési tervek jóváhagyása után június második felében megkezdtük az építkezést az Ur nevében, hogy neki hajlékot emeljünk, hol önlelkünket építhetjük. Kálmán, Kovács, Várallyai mérnökök kapták meg az emeletes épület felépítését. Szép methodista kápolna stílusban épül; alól a lelkészlakás s hivatalos helyiségek, fenn az

emeleten pedig egy 500 személyt befogadó evangelizáló terem lesz. A munka szépen halad s mire befejeződik, körülbelül 6 millió koronába kerül.

A gyülekezet jelenleg 68. rendes és 57 póttagból áll; összesen 125 tagból s vagy annyi érdeklődőből. Vasárnapi iskoláinkba körülbelül 100 gyermek jár, kiket 12 vasárnapi iskolai tanító tanít. A város körül fekvő »Bokrok«-ban is tartunk összejöveteleket, még pedig 26 helyen; a miket igen szépen látogatnak. A gyülekezet tagjaival nyolc osztályvezető foglalkozik. A gondnoki teendőket Bánszki Márton, Benko András és Ambrus András látják el. Harmann József gyülekezeti segédmunkás, Molnár József intő. Markus József a frankfurti szemináriumban tanul. Nagy Zsófia Svájcban, Adami Mariska, Haszics Juliska, Keczo Erzsike, Túrcsan Zsuzsika, Vitovszki Juliska és Babicz Ilonka a frankfurti Bethania diakonissza-képzőben vannak kiképzés végett. Hogy Isten dicsőségét zeneszóval is hirdessük, egy fuvózenekar alakult, melynek megalakítására Funk testvérünk adta az anyagi segítséget. A 30 tagból álló kék kereszt egyesület pedig az alkohol elleni küzdelmet tűzte zászlajára.

Szeretett püspökünk, dr. I. L. Nuelsen erkölcsi támogatása is sokban hozzájárult kápolna-építésünkhöz, mit hálással elismerünk és köszönünk.

Istenünk gyermekei, Krisztusnak követői szeretnénk lenni, kik családjunk, városunk s hazánk áldására éltek hívó keresztyén életet. Adja ránk Isten az ő gazdag áldását, hogy mások számára is áldás lehessünk!

W. J.

haltak, Aurangzeb nagymogul megölette a 9-ik Gurut. Halála a „Sikh“-törzs történetében nagy fordulatot jelent. A csendes, jámbor emberek most elszánt harcosokká lettek, akik hitüket fegyverrel védték. Fogadalmat is tettek, hogy a mohamedánokat és a hindukat egyformán fogják gyűlölni s magukat „Singh“-nek nevezték, ami anynyit jelent, hogy: oroszlán. Annak jeléül, hogy egy törzshöz tartoznak hosszú haját viselnek és nem dohánynoznak. Persze, hogy ezáltal Nanak magasztos célja: a kasztok eltörlése, minden időre el volt temetve. Az önfenntartás ösztöne kényszerítette őket arra, hogy fegyvert fogjanak, mivel az Üdvözítőről, ki kész hitéért meghalni, még semmit sem tudtak. A 10-ik Guru, Gowind Singh (1675–1708), átszervezte ezt a vallási közösséget Indiának leghatalmasabb harcos kasztjává; s ez az maradt a mai napig. Ő is írt a szent könyvbe (a bővített Grauth-ba) egyes részeket, melyeket Nanak Gurunak írtaival egy színvonalra helyeztek.

Mielőtt Gowind Singh, az utolsó Guru meghalt, Krisztus ígéretéhez nagyon hasonló kijelentést tett »Ahol öt Sikh együtt van, ott én is köztük vagyok.«

A Sikh-törzs templomai egyszerű, tágas, lapos tetővel fedett épületek. Az istentiszteleti cselekmény és ima is egyszerű, sallang nélküli. Valamit felolvasnak és elénekelnek a szent könyvekből, mire a pap a jelenlevőket arra inti, hogy gondolkozzanak a hallottak felett. Az istentisztelet alatt a hívek állnak.

A buzgó «Sikh» sem a mindennapi istentiszteletet, sem a szent iratoknak mindennapi olvasását nem fogja elmulasztani és szentül meg van győződve arról, hogy az utolsó főpap, a tisztelt Gowind révén, Istennek különös oltalma alatt áll.

Még ma is a Sikh-törzs lakik Panjabban. A Sikhek magas növésűek, férfias megjelenésűek és komoly, de mégis meleg a tekintetük. Ők az ország urai, dacára annak, hogy aránylag kevesen vannak. Erejük nem számukban, hanem összetartásukban, energiájukban, vallási buzgóságukban és kitűnő kadikészültségükben rejlik. Mikor arról volt szó, hogy az angolok elveszik a törököktől Mezopotámiát és Bagdadot, akkor a kitartó és megbízható Sikh ezredeket hívták segítségül. Ők voltak azok, akik a Kut-el Amarai nehéz veszteségek ellenére sem kedvetlenedtek el. Ami-

KÜLÖNFÉLÉK.

Kápolna alapkövetétel Nyíregyházán.

Julius 23-án a nyíregyházai testvérek megint örömmünnepet ültek. Lejött Budapestről Funk Márton superintendens testvér, hogy a Püspöki Methodista Egyház nevében az építendő lelkészlak s kápolna alapkövét s a benne elhelyezendő emlékiratokat, ünnepélyes keretek között letegyje. Összes tagjaink s érdeklődő barátaink jelen voltak s gyönyörködtek a már szépen épülő s magasra kinyúló falazatban. „Ki csak Istenre dorgát hagyja“ kezdetű ének eléneklése után Wallrabenstein testvér röviden utalt a mai ünnepély céljára. Karének s ima után, a lelkész s az osztályvezetők felváltva olvasták a 132 zsoltárt. Ezután Funk superintendens testvér az I. Kor. 3: 11. alapján tartotta meg az ünnepi beszédet. Mi methodisták nem dogmatizálunk, nem is akarunk felekezeti villongást előidézni, hanem, felekezetre és fajra, nemzetiségre való tekintet nélkül mindenkinek azt hirdetni, hogy csak egyetlen egy jó és megbízható fundamentum van, amelyre jelent és jövőt építeni lehet: a *Jézus Krisztus!* Aki nem Ő reá épít, az fővényre, futó homokra épít. A békességre, boldogságra vágyódó lelkeknek a Jézus Krisztust hirdetjük! Nem a tan üdvözíti az evangélikust, reformátust, katolikust, görögöt vagy zsidót, hanem a Jézus! Mi az Úrnak hajlékot építünk, de jól tudjuk, ha nem az élő Krisztus lakik benne, ha prédikátor s gyülekezet nem hívó, az Úrhoz megtért, akkor az egy holt köhalmaz lesz. Funk testvérünk szavai mély benyomást tettek a jelenvolt hallgatókra s hisszük, hogy nem pusztában elhangzó szavak, reméljük, hogy gyümölcsöt termel az örökkévalóság szá-

lyen megbízhatók a harcban, épen olyan hívek és lelkiismeretesek vallási kötelességeik teljesítésében is. Bizton remélik, hogy eljön az idő, amikor Nanak és Gowind Singhnek küldetése beteljesedik majd s hitük utat fog törni magának az egész világban. Így különbözik a Sikh-törzs a többi indiaitól vallási és emberi tekintetben. A Sikh-törzs megható történetéből s magasabb vallási ismeretek utáni törekvéséből is láthatjuk, milyen fontos a keresztyénség számára Indiában, hogy épen ezt a törzset nyerje meg az evangéliomnak.

Sundar Singh gyermekkor.

Sundar Singh a fent leirt Sikh kasztból került ki. Apja Sirdar* Sher Singh ma is él, gazdag földbirtokos és polgármester Rampurban, Patiala államban. Sundar Singh két bátyja otthon a nagy gazdaság igazgatásában segédkezik apjának, a többi pedig, a családi tradíciókhoz híven, katonai pályára lépett.

Sundar 1889. szeptember 3-án született, mint Sher Singhnek legifjabb fia. Emberi számítás szerint fényes jövőnek nézett elébe. Uri kénye-

* Sirdar a Sikkheknél megtisztelő kifejezés, mint nálunk Báró, vagy Gróf.

mára. Az alapköbe el lett helyezve a nyíregyházai gyülekezet rövid története, ami jelen számunkban más helyen olvasható is, a Püspöki Methodista Egyház általános szabályai; tavalyi évi konferenciánk jegyzőkönyve; a Békeharang utolsó száma, a vasárnapi „Nyirvidék“ egy magyar és egy tót újtestamentum. Funk superintendens a Püspöki Egyház nevében tett kalapácsütést az alapköre; Wallrabenstein a nyíregyházai gyülekezet nevében, Banzlki Márton mint legidősebb, az osztályvezetők nevében. Isten gazdag áldása legyen a gyülekezeten s az egész methodista egyházon s szeretett magyar hazánkon. *W. I.*

Gyermeknyaralás. Megirtuk annak idején, hogy budakeszi-i gyermek-nyaralóinkat a fellépett járvány miatt, hat hétre be kellett zárunk. Most azt az örvendetes hírt kaptuk, hogy a járvány megszűntével a nyaralattási akciót folytatni lehet. Az Úr kegyelmesen örködött a gyermekek felett és sok aggódó szülő, örömmel nyerheti vissza gyermekét megerősödött egészségben. Már jöhetnek másik turnüsbeli gyermekek, hogy hasznossá tegyék a nyári vakációnak még hátralévő napjait, minél több üdülésre szoruló gyermek számára.

Alkoholelleses előadás színházban. Wallrabenstein Jakab, nyíregyházai prédikátor testvérünk, július 25-én nagyszabású előadást tartott az alkohol ellen, a nyíregyházai városi színházban. A szép, nagy színház épülete ez alkalommal szüfólásig megtelt. érdeklődő közönséggel. Erre mig nem volt eset eddig hazánkban. Lesz még jövőnk nekünk! A nyíregyházai eset beharangozza a prohibíciós Magyarország dicső eljövételét. De példa a nyíregyházai eset arra is, hogy üres templomok lelkészei, hogyan szerezhetnének maguknak a mai, XX. században is, százakra, ezrekre menő hallgató közönséget.

lomban nevelték. Minden nyáron elment övével nyaralni Simlába, a Himalaya hegységbe.

Anyja rendkívüli tehetségekkel felruházott, széles látkörű, aranyos kedélyű s vallásos érzelmű nő volt. Finom lény a legmélyebb befolyást gyakorolta Sundarra, ki — mint a legfiatalabb gyermek — anyjának kedvence s állandó kísérője volt. Az indiai asszonyoknak különös vallásos kötelességeit pontosan betartotta, amellel az amerikai presbyterianus misszió nő élt munkásaival igen barátságos viszonyban.

Sundar lépten-nyomon követte anyját. Ha elment a templomba virágot, édességet, gyümölcsöt áldozni, vele ment. Ha pedig minden félhónaphban elment a „purohitok“-hoz, a papokhoz, Sundar volt a kísérője s mellette ült, mikor a szent gondolkozókkal beszélgetett, avagy ha kiment a dzsungelbe, a sívár pusztába, hogy egy „Sadhu“-nál vigaszt, vagy tanácsot keressen.

Édesanyja oly lelkiismeretesen oktatta Sundart, népének szent irataiban, hogy az hét éves korában már kívülről tudta a sanskrit nyelven megirt „Bhagavadgita“-t.

Mint igen sok nagy ember, úgy Sundar is édesanyja nevelésének köszönheti a feledhetlen,

Kaposvári gyülekezeti házunk. Olvasóink előtt nem ismeretlen a kaposvári gyülekezeti házvételnek terve. Hála az Úrnak ez a terv megvalósult. E hó 3-án jó helyen, szép, egyelőre elég nagy házat szerezhettünk a kaposvári munkánk számára. Kaposvári házunk a város központi területén, a református templom közelében, a Németh István utca 2. száma alatt található. A házunkban két 3-3 szobás lakás van. A kisebbik lakás legkésőbb november elsejére kiürül. Ott két szoba (közfalát kivéve, szép imatermet nyerendünk. A másik lakás idővel, ha a házigazdák megint szabadon rendelkezhetnek majd lakásaikkal s Kaposvár Isten kegyelméből annyira megerősödik, hogy önálló missziói munkást fog igényelni, igen alkalmas lenne prédikátor lakásnak. Ajánljuk a kaposváriaknak, hogy ennek a célnak érdekében buzgón imádkozzanak és dolgozzanak.

Gesztenyéhez értő ember. A „Kálvinista Szemle f. évi július 22-iki dátummal megjelent, III. évfolyamának 30. számában a következőket írja: „Épen a napokban kaptunk egy dühös kis cikket, amely alaposan bevilágít a pesti új-protestánsok belső harcaiba; a címe: „Van-e hivatása és jövője a methodizmusnak Magyarországon?” Ebben a cikkben alaposan odamondogtat Csopják Gábor barátunk a methodistáknak. Különösen az fáj neki, a mint látom, hogy a methodizmus a „Bethánia nagyszerű munkáját keresztezi”, a „Bethánia kemencéjében megsült gesztenyét kikaparja.” Hát ez bizony nagyon érdekes; mert ebből azt látjuk, hogy a Bethánia úgy süti a gesztenyét, hogy az végül is a methodisták számára sül meg. „Ez azonban engem nem olyan nagyon lep meg; sőt őszintén megvallva azt mondom, hogyha csak a keftő között kellene választani, inkább legyen valaki metho-

mély benyomásokat. E benyomásokhoz nemcsak az édesanyjával tett templomlátogatások emléke tartozik, hanem mindenekelőtt az a meggyőződés, hogy az emberi léleknek Istennel kapcsolatban kell lennie. Édesanyja ama óhaja: *Ne légy olyan gondtalan, világotkedvelő, mint bátyáid, hanem keresd a lelki békességet s törekedjél őszinte kegyességre, hogy minél előbb lehessen belőled szent «Sadhu». Sundnr lelkét megragadta s későbbi elhatározásaira döntő befolyást gyakorolt.

Sajnos, már 14 éves korában elvesztette édesanyját, ezt a szívjó, derék vezért. Abban az időben vesztette el, mikor nála a legnehezebb belső küzdelmek már megkezdődtek. Egy ideig úgy tűnt föl neki az élet, mintha már csak üres pusztaság, tátongó űr volna. Senkisémet értette az ifju akkori szenvedéseit. Még ma is elborúl az arca és szeme könnybe lábad, ha anyjáról beszél. Iskolába kerülve, Sundar koraérett és élénk észjárása még jobban kifejlődött. A tanulás számára nem volt teher, hanem öröm. Derék tanuló lett, aki kitünően vizsgázott. Amellett pedig vigkedélyű, elégedett természetű volt, ki a tréfát s csinyt is szeretett. Sundar a falujabeli missziói iskolába járt, de eleinte a vallásoktatást figyelemre sem méltatta.

(Folyt. köv.)

dista, mint beihánista“... Abban bizony Csopják uramnak van igaza, hogy a methodizmus a hódító politika mellett germanizál is és „német szigeteket alkot.“ Mind az eme közleményben foglaltakhoz csak egy szavunk van. Azon nem csodálkozunk, hogy Csopják Gábornak reánk szegezett pisztolya visszafelé sült el. De azon mégis csak fennakadunk egy kissé, hogy komoly, objektivitást megőrizni igyekvő lap felül olyan ember sületlen tudósítására, ki utóvégre nagyszerűen érthet a gesztenyéhez és a gesztenye sütéshez, de ki — fájdalom — „dühös, kis cikk“ében mégis csak másról irt, mint a mihez ért, és ez okból „bevilágít“-ó képességét nyilván nem a világosság forrásától nyerte.

VASÁRNAPI ISKOLA

Pál-apostol Korinthusban.

Ap. es. 18, 1—11.

Korinthus az ókorban azok közé a nagy világvárosok közé tartozott, amelyekben büszkén virágzott kultuszával a pogányság. A római Achaja tartomány fővárosa volt és lehetett neki közel félmillió lakosa. A lakosság egy jó részét a rabszolgák nagy tömege és a szabadon bocsátottak tették ki. Azt mondják, hogy Pál-apostol idejében Korinthus az volt a világnak, a mi a mi századunkban Páris Európának: divat-város, a tékozlásnak, csillogásnak, élvezethajhászatnak nagy városa. Az erkölcstelenség, mely benne uralkodott, minden képzeletet felülmúlt. Maguknál a pogányoknál is közmondásossá vált és ha valakinek az erkölcstelenségét akarták jellemezni, így szóltak: „Korinthusi életet folytat.“

1. Pál bevonul Korinthusba.

1. Pál, mielőtt Korinthusba jött, Athénben tartózkodott. Onnan bizonyos szívbéli szomorúsággal jött el. Athénben nem üldözték sem a magánszemélyek, sem a felsőbbség, emiatt nem voltak kellemetlen visszaemlékezései, hanem a mi fájta neki, az munkájának, igyekezetének sikertelensége volt. A nagy, filozófusairól és tudományairól világszerte ismeretes görög városban nem tudott gyülekezetet alapítani. Az atheniaiak nem akartak lemondani isteneikről és a világi dicsőségük jobban tetszett nekik, mint amaz égi. S így Pál, ha nem is elbátortalanodva, mégis — amint azt levelében olvassuk — (I. Kor. 2, 3.) erőtlenség, félelem és nagy rettegés között indult Korinthus felé, a pokoli hatalmak nagy sziklavarába. — De az Úr vele volt és kellemes fogadtatást biztosított neki.

2. Aki őt szívélyesen házába fogadta, az Akvilla és Priscilla volt, egy nemrég Rómából elűzött zsidó család. Ezzel az Akvillával három közös dolga volt: közös származás, amennyiben mindketten kisázsiaiak voltak; közös volt a sorsuk, mivel mindkettő menekült volt; és kö-

zős volt a mesterségük. Pál és Akvilla is sátorcsináló volt. Már ez is összekötözte őket és későbbben még jobban összefűzte őket a Jézusban való közös hitük, ha csak — mint ez lehetséges — Akvilla már előbb is nem volt keresztényen. (Lásd vers 1—3). Milyen csodálatosan intéz mindent Isten keze!

3. Egyelőre nincsenek semminemű nehézségei Korinthusban, sem az államhatalom sem a zsidók részéről, habár, mint irástudó, a zsinagógában, bizonyos mérséklettel, a megfeszített Krisztust hirdeti (4-ik vers), körültekintéssel és nagy meggondoltsággal készíti elő egy jövődöbeli áldásthözö munkálkodásnak az útját. Egyelőre új hallgatóközönségének jóakarátát igyekszik elnyerni. — Eközben Akvillával mesterségében dolgozik. — Ez nem volt valami különleges, rendkívüli, mert a zsidó rabbik tanítói hivatásuk mellett gyakran még valami mesterséget is űztek, mint azt nálunk a mult időkben a népiskolai tanítók is tették, vagy legalább is kénytelenek voltak megtenni, mivel sok helyen tanítói fizetésükből nem tudtak megélni.

II. Pál Isten parancsára elkezd munkáját.

1. Az Úr örömet, új munkakedvet ad szolgálójának. Vagyis, amint ezt az Irás kifejezi (5-ik vers) a Lélek szorongatja Pált a munkára. — Az Úr nemcsak feladatokkal terheli övét, hanem ad erőt is azoknak elvégzésére.

2. Serkentőkül megérkeznek Macedóniából Silás és Thimotheus, akik jó hirt hoznak a thessalonikai gyülekezetéről. Erről tanuskodnak Pálnak a thessalonikai gyülekezetbe intézett levele (I. Thess, 3, 7—9.) Az Isten gyermekeinek oly szükségük van a bátorításra és az Úrnak oly sok eszköz áll rendelkezésre e tekintetben. — Hallgassátok csak, hogy hogyan vigasztalta meg egy kisleányka az anyját:

A Francia — Porosz háboru alkalmával egy francia tiszt elesett a harctéren, közel a hazájához. A tiszt felesége hamar tudomást szerzett a szomorú esetről és ütközet után kisleányával odarohant a férje holttestéhez és kétségbeesve mondotta: „Nincs többé gyámolítónk és vigasztalónk!” A kis leány átkarolta anyja nyakát és bizalommal szólt: „Te a Jézusról megfeledeztél!” — Az anyja ebben a pillanatban csodálatos, soha nem sejtett nyugalmat érzett: „Igen, — szólt csendesen — én megfeledekeztem a Jézusról!” — A kisleány szavai még valaki másra is hatott csodálatos módon; hatott arra a zsidó orvosra, aki ott állott nem messze tőlük. Ettől a pillanattól fogva nem nyugodott, míg ő is nyugalmat nem talált Jézusban.

III. Korinthusban is ellenkeznek a zsidók.

Mint olyan sok helyen, úgy a korinthusi zsidók sem akartak hallani Jézusról. Az apostolnak minden szeretete, türelme, bölcsessége és ékesszólása hiába volt. Nem lehetne mondani, hogy a munkája teljesen meddő lett volna, mint Athénben, de mégis kevesen hagyták ma-

gukat meggyőzni. Krispus, a zsinagógának feje, hívóvé lett (8-ik vers). De míg a zsidók megkeményítették a szívüket, annál többen hittek a pogányok közül az Úr Jézusban és keresztelkedtek meg (8-ik vers.) A zsidók hitetlensége arra indította az apostolt, hogy elforduljon tőlük és minden erejét a pogányoknak szentelje. — Ne keményítsük meg a szívünket.

IV. A zsinagógából egy pogány házába.

A zsinagógának tőszomszédságában egy Justus nevű, jámbor lelkű, görög pogány férfú lakozott. Ez, mint egykor Filippiben Lydia, megnyitotta a házat Isten küldöttje előtt és Pál ez időtől fogva itt hirdette a kereszt örömbírét. — A Krisztusban hívő Krispus szintén elhagyta a zsinagógát és az Úr Jézus barátaihoz csatlakozott. Ez talán nehéz lépés volt az ő számára. De még mindig jobb egy pogányinak házában lakni és örvendezni Isten áldásán, mint egy fényesen épült domban a halál árnyékában ülni.

V. A görögökkel való eredmény.

Ami az Ur apostolának nem sikerült a zsidóknál, az annál inkább sikerül a görögöknél. Készséggel fogadják szívükbe az Ur Jézust. Az apostolok idejében ez megszokott jelenség volt. A zsidók, akik első sorban voltak hivatalosak, visszautasították, a pogányok pedig ujjongtak az evangéliumnak. Már Jézusnak is ezt kellett tapasztalni (Kapernaumi százados) — És bennünket se kedvetlenül el, ha olykor hasonlatosat kell tapasztalnunk, amikor egyesek elfordulnak az élet víztől és oda fordulnak a bálványokhoz, olyanok, akik első sorban volnának elhíva (hívó szülők gyermekei). Ez a világ rendje. Lesznek mások, akik odafordulnak Istenhez és ezek azok közül kerülnek ki, akiket a szolgálók az útkról, a sötvényekről hoznak be. (Luk. 14, 15—24). Mert nem a látszólag erkölcsös farizeus, hanem a vámszedő ütötte a mellét és szólt: „Uram, légy nekem bűnösnek irgalmas!”

VI. Az Úr gazdagon megvigasztalja Pál apostolt.

Pálra nézve a Korinthusban való tartózkodás a nagy megpróbáltatások közé tartozhatott, mert különben az Ur nem vigasztalta volna meg különleges módon (9—10 dik vers).

Az Ur maga inti őt, hogy ne féljen az emberekől. Bátorítja, hogy mint eddig is, csak beszéljen. Biztosítja őt védelme és segedelme felől. Megnyugtatta, hogy senki részéről bántódása nem eshetik és megígéri neki, hogy a korinthusiak közül sokan megtérnek. — Az, aki megengedte, hogy egy Jakob szorongatásában lássa az égbe vezető latorját, aki egy Illéssel találkozik a barlangban, amikor az kétségbe akart esni, az arról sem feledkezik meg, hogy egy Pált, mindeneket felülmúlóan, megvigasztaljon — és az rólunk sem feledkezik meg, mikor életünk szomorú óráit éljük.

(Folyt. köv.)

Megint besoroztak minket a „szekták“ közé.

Nemrégén adott ki könyvesházunk egy röpiratot »Mi a szekta?« cím alatt 10.000 példányban s tagjaink, különösen Nyíregyházán ezer, meg ezer példányban terjesztették ezt a füzetet. A röpiratban világosan megmagyaráztam a »szekta« bibliai fogalmát s azt, hol, kiknél kell a »szektáskodó atyafiakat« keresni. Nem a »hívők«-nél, hanem a »hitetlenek«-nél.

Ismételten kell foglalkoznom ezzel a kérdéssel, mert a hivatalos, államsegélyes egyházak még most is összevegyítik a hitet az egyházzal s felekezettel s az a felfogás uralja a hivatalos egyház legtöbb képviselőjét, hogy akinek van felekezete, annak hite is van — s aki felekezetét elhagyja, az elhagyja hitét is. Azt nem tudják, vagy nem akarják megérteni, hogy valaki éppen »hite« miatt hagyhatja el felekezetét. Mi methodisták éppen »hitünk« miatt léptünk s olyan szervezetbe, hol »hitünk« szerint nyíhatunk s hol »hitünk« nem gúnyolják s nem nyomatik el, hanem ápolják, fejlesztetik s ébresztetik, hogy igazán »hívők«, igazán »Krisztuskövető keresztyének« s ne valamely felekezetbe »beleszületett« vagy a politikai törvény erejénél fogva, valamely felekezetbe már születés előtt berubrikázott, névleges keresztyének legyünk.

Mit tehet a gyermek arról, hogy szülei lutheránusok, reformátusok, katolikusok, vagy zsidók? S nem abszurdum-e a mai időben, hogy gondolkodó, felnőtt ember felekezeti hovatartozását*) nem ő, hanem szülője, vagy a »reverzális« határozza meg? Ha alapos vizsgálat tárgyává tennék az egyes felekezetek azt, hogy hányan örülnek igazán annak, hogy éppen abba a felekezetbe születtek, akkor bizony szomorú eredményre jutnának. A methodistákhoz nem lehet születésnél vagy állami törvény erejénél vagy

*) Nem egészen abszurdum! Az igazság kedvéért kénytelenek vagyunk úgy a cikkíró, mint olvasóink figyelmét felhívni arra a tényre, hogy életünk — származásunknál fogva — több irányban determinálva van, vagyis határozott korlátok közt mozog, melyek függetlenek a mi akaratunktól. Ezt pedig Isten rendezte el így, végtelen bölcsességében. Tehát nem lehet abszurdum. A szülőit senki sem választhatja meg szabad akaratából. A szülők különböző életviszonyai pedig feltétlenül befolyásolják a gyermekeket ez azok jövőjét. Hogy a szülők szegények-e vagy gazdagok, egészségesek-e, vagy betegek, hívők-e, vagy hitetlenek: feltétlenül befolyásolja a gyermekek életét legalább is egy ideig. A vérmérsékletem, a jellemem, a gazdasági, a társadalmi, nemzeti és felekezeti hovatartozásom determinálva van a származásom által. A testi születésem határozott irányokat szab a testi életemnek, mely még a szellemi életemre is kihat. Nem mondom, hogy ez irányokat az ember nem változtathatja meg; vagy hogy szükségtelen az irányváltás. Nem. Abban van az Isten kegyelmének dicsősége, hogy azt, a mit az ember és a bűn elrontott, ő megújítja. Ez pedig a legnagyobb irányváltás. De ne felejtjük, hogy arról senki sem tehet, hogy magyar vagy német, előkelő vagy lenézett, gazdag vagy szegény, protestáns vagy katolikus, hívő vagy istentagadó környezetbe került születésénél fogva. És azt se felejtjük, hogy az nem véletlen, vagy esetlen dolog, ha valaki oda került, ahol akaratának kizárásával van.

A szerkesztő.

»reverzálisnál« fogva tartozni, hanem »szabad« meggyőződésből. Azért szabad egyház! Azért ideális, a mai kor felvilágosodott, előrehaladott eszméinek teljesen megfelelő szervezet.

Igen, ki merem mondani, ha az államilag bevett felekezetek tagjai, szüleikre, származásukra, családjukra nem tekintenének, mikor felnőtt korukban, olvasás, tanulás és gondolkodás útján érett belátásra tesznek szert, akkor bizony sokan otthagynák felekezetüket! A valóságban azonban rengeteg azok száma, akik szívük mélyén »felekezet nélküliek« s csak azért tartoznak valamely felekezethez, mert abba beleszülettek. Innen van aztán a különféle felekezeteknél a mai közöny felekezetük dolgai és céljai iránt. Innen magyarázható az a nagy vérszegénység s impotentia, ami felett az esperességi s kerületi gyűléseken el szoktak siránkozni.

Mi methodisták azt mondjuk, ne a születés és a törvény szabja meg előre, ki melyik felekezethez tartozzék, hanem kinek-kinek saját józan lelki meggyőződése. Ami tagjainkat nem a politikai törvény ereje tartja össze s kapcsolja egyházunkhoz, hanem »szabad akaratuk« s a Krisztus iránti szeretet, amely megtérésük alkalmával fogamzott meg az ő lelkükben! Ami tagjainkhoz nem kell elküldeni az »exekutort«, hogy behajtsa az egyházi adójárulékot, ők szabad akaratból, önként adakoznak, ki-ki vagyonához, erejéhez képest. Mi nem tartunk templomban viharos gyűléseket, hol indulatos haraggal s kölcsönös sértegetésekkel szabják meg az egyházi adó nagyságát, mely kiszabással a gyülekezet nagy része elégedetlen s éveken át ezen veszekszik s e miatt lép ki az egyházból; hanem mi összegyűlekezünk, imádkozunk s azt mondjuk: Uram, köszönjük, hogy gyermekeid lehetünk. Amink van, tetőled van, te adtad, te el is veheted, mi a te országod ügyére önként adunk, a mi hitünk mértéke szerint! Ez a mi adózási rendszerünk! Ki-ki az Úrnak áll, vagy esik. Akinek sok van és keveset ad — magának teszi — az Urat nem lehet becsapni. Ő majd ítélkezik felette; akinek pedig kevese vagyon és mégis sokat ad, az Úrnak adja, Ő majd jutalmazza, majd megáldja azt itt e földön s a túlvilágon!

Mindezek azért jutottak eszembe s ezért írtam le e gondolatokat, mert a »Nyírvidek« július 27.-ik számában a tiszavidéki ág. ev. egyház-megye közgyűléséről egy beszámolót olvastam, hol Domján Elek főesperes nagy gonddal összeállított esperesi jelentéséből ezeket említi a lap: «Rámutatott (t. i. a főesperes) arra, hogy egyes szekták, *methodisták* rohamosan szervezkednek s terjednek és különösen az evangélikus egyházból szedik s csábítják át a híveket. A lelkesi kart különösen a szórványos helyeken fokozott munkára hívja fel.»

Tehát a főesperes úr egy hivatalos testület előtt hivatalosan soroz be minket a »szekták«-hoz. Multkoriban egy teológiai tanár s egy püspök hasonlóképen besorozta a methodistákat a »szekták« közé s azóta az Evangélikusok Lapjában megjelent cikkek ezt unisono utána mondták

s utána mondják. Miért? Talán azért, mert megvannak arról győződve, hogy a methodisták szekták? Alig hiszem, hogy püspökök s theol. tanárok és akadémiát járt lelkészek ne tudják, mi a »szekta« s kicsoda a »szektáskodó« (**). Avagy azt hiszik, hogy ha a methodistákra rásütik a »szekta« bélyegét, akkor az evangélikus hívek megijednek s nem mennek a methodistákhoz? Én elárulom, hogyan akadályozhatják meg a híveknek a methodistákhoz való elpártolását: ha ugyanazt a lelki táplálékot ugyanolyan módon adják a híveknek, mint a methodisták! Ha egy éhes embernek olyan és annyi ételt adok, hogy teljesen jóllakjék, akkor az nem megy más asztalhoz jóllakni. Mi methodisták nem kell, hogy csábítgassuk a híveket, mi csak olyan és annyi ételt kínálunk, hogy azt bárki, bármilyen fajhoz, felekezethez, osztályhoz tartozék is, könnyen megkaphassa s megemésztthesse; az étel minősége és a kínálat módja az, ami csábítóvá teszi a mi összejöveteleinket. Keresse az esperes úr s vele együtt a többi doktor ott a bajt, s befejezet ahol van, az ev. egyház szervezetében (**). Igyekezzenek azt gyógyítani s akkor nem bennünk, methodistákban látják majd a csábítókat, hanem saját soraikban fedezik fel a hívő elemeket kitesztítőkat!

És ha bibliai alapon vizsgálják a »szekta« fogalmát, akkor azt is felfedezik, hogy egy több milliót számláló államegyházban is lehet »szektát«, vagyis a Krisztus testéből elvágott, vele közösgében nem élő tömeget találni.

Azt is megállapíthatják az egyháztörténet mécsesenél, hogy mikor Luther és hívei, Kálvin és követői a róm. kath. egyházból kiváltak, a hivatalos egyház ezt »szektáskodásnak« bélyegezte. Pedig Luther és követőit épen lelkiismeretbeli meggyőződése, *élő hite* kényszerítette arra, hogy a romlott, elvilágiasodott egyházból kilépjen. Luther óta sok idő eltelt. Az egyház elvilágiasodása ellen Wesley János emelte fel a szavát s követelte a benső hitéletet s a cselekedetekben nyilvánuló igazi Krisztusi indulatot, szeretetet. Wesley megreformálta a prot. egyházat s ez a reformatió tart a mai napig, úgy, hogy mi methodisták tulajdonképen Luther igazi örökösei vagyunk, mikor az ő szellemében járunk el s a Krisztussal olyan benső hitközösségben akarunk élni.

Pár nap előtt volt dr. Meskó László temetése Nyiregyházán. A luth. nagytemplomban

***) Sokan bizony sajnos nem tudják. De, ha tudják is és kedvük telik a titulusok osztogatásában, ám töltsék kedvüket! Kér ezen fennakadni. Igaz, a mit a diákgyűlésen egy nagytehetségű orvos mondott: „A hitetlenek egymást fogják agyon csapni, nekünk nem kell beleártani magunkat a heves vitafeszítésekbe.“ A szerkesztő.

***) Én úgy látom, hogy nem a szervezetben van a hiba, mert eltekintve attól, hogy az államegyházas protestáns egyházak, olcsó bérért idegen úrnak állanak a szolgálatába —; szervezet dolgában általában biblikus alapon állanak. Csak néhány bibliai elvet nem volna szabad feladni, hanem szigorú következetességgel kellene gyakorolniuk minden vonalon. Így például a biblikus egyháztag-felvétel és az egyházi fegyelmet. Mindenek felett pedig Isten Szentlelkének nem volna szabad ellenállaniok, mikor fuvallatával életet akar fakasztani.

volt felravatalozva. Az összes felekezetek képviselve voltak a templomi végtszességen. Én is ott voltam a meth. egyház részéről. Ott láttam a gör. kat. püspököt és kíséretét; a róm. kath. egyház több képviselőjét, a zsidó egyház vezetőit. Eszembe jutott a múlt! Volt idő, mikor a római egyház átokkal sújtotta, börtönnel s máglyával büntette a protestánsokat — s ma ime már elismeri a protestánsokat is, hogy ők nem »szektát«, hanem egyházat jelentenek. Így lesz majdan a luth. egyház a methodistákkal is. Lesz még idő, hogy Magyarországon is elismerik a luth. egyház hivatalos tényezőit, hogy a methodisták nem »szekták«, hanem Krisztus követői. Lesz idő, hogy luth. lelkész fog methodista szószéken predikálni s fordítva, ahogy az ma már külföldön nem egy helyen szokásban van. Addig is azonban mi methodisták nyugodtan eltűrjük, hogy tudatlanság, avagy rosszakaratunket »szektá«-nak bélyegezzék. Mi Pállal tartunk, mikor azt mondja: „Én aszerint az út szerint, melyet szektának mondanak, szolgállok az én atyáim Istenének.“ Csel. 24. 14.

W. I.

Istentiszteleteink sorrendje:

Budapest, VI., Felsőerdősor 5. szám 1. emelet.
csütörtökön d. u. 7 órakor bibliaóra
vasárnap d. e. 10 órakor istentisztelet.

Budapest, Országbíró-út 12–14. szám alatt
szerdán este 7 órakor.
vasárnap d. u. 3 órakor.

Kispesten Nagy Sándor-u. 5. szám alatt minden
pénteken este 7 órakor és vasárnap délután
fél 4 órakor.

Cinkota-Ehmann-telep 3. barakk 2. ajtó alatt
szerdán este 7 órakor, vasárnap d. e. 10 és
délután 5 órakor.

Nyiregyházán Szarvas-utca 43. Vasárnap d. e.
11 és este 8 órakor, szerdán és pénteken este
8 órakor.

Sásdon minden második vasárnap, este 7 órakor.

Dombóvár, Bezerédj u. 27. minden második
vasárnap este 7 órakor.

Kaposvár. Arany-utca 53. szám alatt, minden
kedden este 1/28 órakor.

Kiadó: „Keresztyén Könyvesház“ k. f. Szövetkezet.
Budapest, VI., Felsőerdősor 5. szám.

A szerkesztésért felelős: REICHERT GYULA
Dombóvár, Bezerédj-utca 27. szám.